

Tisková zpráva, Hradec Králové, 17. června 2025

Tři nové výstavy v Galerii moderního umění v Hradci Králové

Galerie moderního umění v Hradci Králové (GMU) představí tři nové výstavy. K vidění bude tvorba fotografů Zdeňka Mertý a Jana Mertý. Ve veřejném prostoru a v Černé kostce se uskuteční výstava Matěje Smetany. Ve foyer GMU uvede Univerzita Hradec Králové svůj projekt *Hranice člověka*. Vernisáž proběhne ve čtvrtek 19. června v 18:00.

Výstava *Hradec Králové ve fotografii 1954–1984* (20. 6. – 31. 8. 2025) představí město v průběhu tří dekad zachycené hledáčkem fotoaparátu dvou významných místních fotografů – Zdeňka Mertý a v menší míře i jeho otce Jana Mertý. Pro výstavu, uvedenou v rámci oslav výročí 800 let města Hradec Králové, byly vybrány série fotografií zachycující královéhradecké Velké náměstí a historické centrum, rozsáhlé území širšího centra města, městské kulturní prostředí a výrazné aktéry z autorova okolí, ale i malebnou krajinu a zátiší. Autorovy citlivé snímky městského života jsou cenným dokumentem doby.

Zdeněk Merta (* 1955) se fotografii věnuje od druhé poloviny 70. let. Roku 1980 přijal místo fotografa a grafika Divadla Vítězného února (nyní Klicperovo divadlo). Od roku 1985 byl fotografem na volné noze a v letech 1990–1998 působil jako fotograf Lidových novin. Účastnil se mnoha výstav, jeho snímky jsou otištěny v řadě publikací. Jeho volná tvorba – zejména dokumentární fotografie s vysokou estetickou hodnotou – odráží vytříbený smysl pro zachycení nenápadných, avšak výmluvných momentů městského života. Jeho archiv čítá přes 100 000 snímků. Výrazný vliv měl na autora jeho otec Jan Merta (1927–2022), klíčová osobnost amatérského divadla východních Čech, loutkář, který jako externí fotograf spolupracoval s Divadlem DRÁK a dokumentoval především čtvrť Malšovice. Výstavu připravily kurátorky Anna Horák Zemanová a Eva Pražanová.

Výstava *My jsme svět / Měsíční sonáta* (20. 6. – 31. 8. 2025) konceptuálního umělce Matěje Smetany (* 1980) se skládá ze dvou instalací. Ve veřejném prostoru města Hradec Králové se návštěvníci setkají s instalací *My jsme svět*. Patnáct záhadných vlajek umístěných na různých místech města připomíná symboly mezinárodních institucí – ve skutečnosti jde o prapory vzniklé jako vizuální manifesty utopických hnutí, sekt, ekologických iniciativ nebo sci-fi literatury. Jejich ambicí bylo reprezentovat lidstvo jako celek, dokonce i mimo planetu Zemi. Smetanovo ironické „My jsme svět“ odkazuje k aktivismu globálního popu 80. let a jeho dobročinným ambicím i otázce, koho taková popkulturní reprezentace zahrnuje. Ukazuje, že se nikdy neshodneme na jednom univerzálním symbolu – představa „nás“ je vždy podmíněna kulturně, ideologicky i technologicky. Projekt rovněž vzniká k výročí 800 let od první zmínky o městě Hradec Králové.

V Černé kostce GMU se Smetana obrací k mikrosvětlu. Výstava *Měsíční sonáta* propojuje živý přenos mikroskopického života a hudební performance. Hlavními aktéry jsou želvušky – extrémně odolní tvorové mikroskopických rozměrů schopní přežít skutečně extrémní podmínky (velké teplotní výkyvy, radioaktivní záření i prostředí bez kyslíku). Želvušky cestovaly s kosmonauty opakovaně do vesmíru, kde přežily i vystavení vesmírnému vakuu. V roce 2019 s nimi na povrchu Měsíce při pokusu přistát havaroval modul s „vesmírnou kapslí“ nadace Arch Mission. Je tedy dost možné, že jde o další známý druh (po člověku), který se ze Země dostal na Měsíc.

„Ve videoinstalaci Smetana želvušky přenesl rovněž na Měsíc, ale v podobě zmenšené fotografie. Vytvořil umělé prostředí, kde je nechává žít v kryptobiotickém stavu a vzhledem k odolnosti a nenáročnosti tohoto druhu snad i prosperovat. Na výstavě bude možné sledovat přímý přenos z Petriho misky.“ vysvětluje kurátor výstavy Martin Fišr.

Třetí výstava *Hranice člověka* (20. 6. – 14. 9. 2025) je závěrečnou prezentací stejnojmenného projektu studentek a studentů Katedry výtvarné kultury a textilní tvorby Univerzity Hradec Králové. V kompaktní instalaci navržené na míru foyer GMU vzniká skupinový portrét tvořený individuálními výtvarnými příspěvky. V době přesycené obrazy výstava zkoumá, jak dnes zobrazit člověka a co vše tvoří jeho identitu. Tématem se stává neviditelné – od technických a organických systémů až po duchovní vrstvy vědomí. Portréty, které autoři a autorky vytvářejí, nezobrazují jen tvář, ale i struktury, které ji formují: mycelia, nervové sítě, genetické kódy, atmosférické jevy i nehmotné energie. Koncept výstavy připravili Petra Filipová, Tomáš Moravec a Tereza Severová.

Kontakty:

Ing. Gabriela Bučková

komunikace s médii a s veřejností

e-mail: komunikace@galeriehk.cz

telefon: 725 774 046